

59 לְמַנְחָה וְלַעוֹלָה וְלַשְׁלָמִים וגו', כלומר שקרבן בא דווקא מן הַמִּזְבֵּחַ
 60 באכילה לְיִשְׂרָאֵל, וְאֵי סֶלְקָא דְעֵתָהּ שְׂמוּקָה וְנַעֲבַד אֲסִירֵי
 61 לְהַדְרִיז, לְמַה לִּי קָרָא מִן הַבָּקָר וּמִן הַצֹּאן לְאִסוּר מוֹקֵצָה וְנַעֲבַד
 62 לְמוֹצָח כְּמוֹבָא לְעִיל (כתב), הֲרִי מְמַעְטֵינְהוּ מְנַבְּוֹה – כבר נתמעטו הם
 63 מלהקריבם כיון שאינם ראויים לאכילה לישראל, אלא מוכח שהם
 64 מותרים באכילה.
 65 מקשה הגמרא: וְכָל הֵיכָא דְאֲסִירֵי לְהַדְרִיז לֹא כְּעֵי קָרָא – וכי בכל
 66 מקום שבהמה אסורה באכילה להדיוט אין צריך פסוק לאוסרה
 67 למוצח, וְהָא מְרַפָּה דְאֲסִירָא לְהַדְרִיז באכילה, וְנַעֲטֵיהָ קָרָא מְנַבְּוֹה
 68 – ויש לימוד מיוחד לאוסרה לגבוה, דְתַנְיָא, נַאֲמַר (ויקרא א כ) מִן
 69 הַבָּקָר וגו' תִּקְרְבוּ אֶת קַרְבְּנְכֶם, ומשמע מן הַבָּקָר ולא כולו כמבואר
 70 לְעִיל (כתב), ואם כן כְּשֶׁהוּא אֹמֵר עוֹד 'אם עלה קרבנו מן הַבָּקָר'
 71 לְמַפָּה (שם א כ), ומשמע מיעוט נוסף, ודאי שְׂאִין תְּלַמּוּד לֹמְרָא מֵיעוּט
 72 זֶה אֵלָּא לְהוֹצִיא אֶת הַמְרַפָּה שֶׁאֲסוּרָה לְגַבוּה, ונמצא שמיעטה
 73 התורה לגבוה אף איסורי אכילה, ואם כן אין להוכיח שנעבד ומוקצה
 74 מותרים באכילה מכך שנמעטו למוצח. מתרצת הגמרא: לעולם
 75 איסורי אכילה פסולים למוצח מדין 'ממשקה ישראל', ומכל מקום
 76 אֵיצְטְרִיךְ שְׁנֵי לִימוּדִים לַמַּעַט טְרִיפָה, שאם נמעטה רק מ'ממשקה
 77 ישראל', סֶלְקָא דְעֵתָהּ אֲמִינָא – היה עולה על דעתך לומר, הֲנִי מִילֵי
 78 שְׁטְרִיפָה אֲסוּרָה לְמוֹצָח, דווקא דְנְטְרָפָה וְאַחַר כֵּן נְתַקְדְּשָׁה, אֲכָל
 79 אַם נְתַקְדְּשָׁה וְאַחַר כֵּן נְטְרָפָה, אֵימָא דְתִישְׁרִי – (שתהא מותרת)
 80 לְגַבְּוֹה, על כן נצרכה התורה לחזור ולמעטה מ'מן הַבָּקָר', ללמדנו
 81 שאסורה אף באופן זה.
 82 שבה הגמרא ומקשה: וְהָא מְהַבָּא נְפָקָא – וכי איסור בהמה שנטרפה
 83 קודם ההקדש נלמד מ'ממשקה ישראל', והרי למדנו זאת ממה
 84 שנאמר במעשר בהמה (ויקרא כ לז) 'כָּל אֲשֶׁר יַעֲבֹד תַּחַת הַשָּׁבֶט
 85 הָעִשְׂרִי יִהְיֶה קֹדֶשׁ לַה', ומשמע שרק בהמה היכולה לעבוד תהיה
 86 קודש, פְּרָט לְמַרְפָּה שְׂאִינָה עוֹבְרַת כּוּן שֶׁנַּחֲתוּ רַגְלֶיהָ שֶׁפְּסוּלָה
 87 לְמוֹצָח, והוא הדין בשאר טריפות, ואם כן נוכל ללמוד מ'ממשקה
 88 ישראל' שאף אם נטרפה אחר ההקדש אסורה, ולמה נצרכנו לפסוק
 89 מ'ן הַבָּקָר', אלא מוכח שהתורה מיעטה למוצח גם איסורי אכילה.
 90 מתרצת הגמרא: תְּהוּא נְמִי אֵיצְטְרִיךְ – גם הפסוק 'כל אשר יעבור'
 91 נצרך, שאם היה נאמר רק מ'ממשקה ישראל' סֶלְקָא דְעֵתָהּ אֲמִינָא –
 92 היה עולה על דעתך לומר, הֲנִי מִילֵי שְׁטְרִיפָה פְּסוּלָה לְמוֹצָח הֵיכָא
 93 דְלֹא הֵיְתָה לָהּ שְׁעַת הַבּוֹשֵׁר – במקום שמעולם לא היתה ראויה
 94 למוצח הַנּוֹלָדָה מְרַפָּה מְמַעַי אַמָּה, אֲכָל הֵיכָא דְהֵיְתָה לָהּ שְׁעַת
 95 הַבּוֹשֵׁר – שהיתה ראויה שעה אחת למוצח, דהיינו שנולדה כשרה
 96 וְיִצְאָתָה לְאוּרֵי הָעוֹלָם וְאַחַר כֵּן נְטְרָפָה, אֵימָא תַּשְׁתְּרִי לְגַבְּוֹה –
 97 שְׂמָא תְּהִיָּה מוֹתֵרָת לְגַבוּה, קָא מְשַׁמַּע לָן הַפְּסוּק 'כל אשר יעבור'
 98 שאף אם נטרפה אחר לידתה פסולה למוצח. וכיון שכך נמצא שאין
 99 לנו מקור לאסור למוצח בהמה שנטרפה אחר שהוקדשה, ועל כן
 100 נצרך גם הפסוק השלישי מ'ן הַבָּקָר' ללמדנו שאף באופן זה טריפה
 101 פסולה.

משנה

102 המשנה מבארת מהו 'אתנן' וְאִיזוּהוּ אֶתְנָן האסור למוצח, הַאֹמֵר
 103 לְזוּנָה (הוליד) [הא ליד – קחי לך] טְלָה זֶה כְּשֶׁכָּרְךָ, אֲפִילוּ הֵן מֵאָה
 104 טלאים שנתן בשכרה, כּוּלָן אֲסוּרִין מִשּׁוּם אֶתְנָן.
 105 וְכֵן הַאֹמֵר לְחִבְרוֹ (הוליד) [הא לך] טְלָה זֶה, וְתִלְוִין שֶׁפָּתְחָה אֶצֶל
 106 עַבְדֵי וְיֹבָא עֲלֶיהָ תְּמוּרַת הַטְּלָה, רַבִּי (מֵאִיר) אֹמֵר אִינּוּ אֶתְנָן
 107 וּמוֹתֵר לְמוֹצָח, וְחֻכְמִים אֹמְרִים אֶתְנָן.

גמרא

110 אֲמַר מִרְ בְּמִשְׁתַּנּוּ, הַנּוֹתֵן לְזוּנָה טְלָה בְּשִׁכְרָה, וְאֲפִילוּ הֵן מֵאָה
 111 טלאים, כּוּלָן אֲסוּרִין לְמוֹצָח. מְבַרְרַת הַגְּמָרָא: הֵיכָא דְמִי אֵילִימָא
 112 דְשִׁקְלָה אֲנִירָא – (שְׁלוֹקַחַת בְּשִׁכְרָה) מֵאָה בְּהַמּוֹת, פְּשִׁימָא דְכּוּלְהוּ
 113 אֲסִירֵי – הֲרִי פְּשׁוּט שְׁכוּלָן אֲסוּרוֹת, כִּי מַה לִּי תָד – (בהמה אחת) מַה
 114 לִּי מֵאָה בְּהַמּוֹת, כִּל מַה שְׁלוֹקַחַת בְּשִׁכְרָה הֲרִי הוּא אֶתְנָן. מְבַרְרַת

1 וְכָלִי שְׂרַת – והקריב שלא בכלי שרת, [וְכָלִי אֲשִׁירָה] – והקריב
 2 בכלים ששמשו לעבודת אשירה, וְעֵצֵי אֲשִׁירָה – והקטירו על גבי עץ
 3 האשירה, וּמוֹקֵצָה – והקריבו אף שהיה מוקצה להקריבו לעבודה
 4 זרה, וְנַעֲבַד – ואף שעבדו אותו עצמו. וכיון שקרב בהוראת שעה,
 5 אין להוכיח משם שמוקצה מותר לאחר שבע שנים, ונדרו דברי ריש
 6 לקיש.
 7 מקור נוסף לאסור מוקצה למוצח: אֲמַר רַב טוֹבִי בַר מִתְּנֵה אֲמַר רַבִּי
 8 יֵאֻשְׁיָה, מֵנִין לְמוֹקֵצָה מִן הַתּוֹרָה – מנין שחייב אדם להקצות את
 9 קרבנו לשמים ולפטמו ולא יקריבו מיד כשמקדישו, שְׁנַאֲמַר (במדבר
 10 כא) 'את קרבני וגו' תִּשְׁמְרוּ לְתַקְרִיב לִי בְּמוֹעֲדוֹ, ומשמע כָּל קַרְבַּן
 11 שְׁעוֹשִׂין לוֹ שִׁמּוֹר לְצוּרְךָ גְבוּה, ואם לא שמרוהו אין להקריבו.
 12 מְתַקִּיף לָהּ אַבְיִי, אם יש להקריב רק קרבן שנשמר והתפטם לצורך
 13 גבוה, אֵלָּא מְעַתָּה, אֵייתִית אִימְרָא דְצִמְאָא וְלֹא עֲבִיד לִיה שִׁמּוֹר
 14 – אם הביא אדם כבש רעב ולא עשה לו שימור, הֲכִי נְמִי דְלֹא הוּי
 15 לְתַקְרִיבָה – וכי אינו ראוי למוצח, הֲרִי ודאי לא חששו לכך. מתרצת
 16 הגמרא: [אֲמַר לִיה] רב טובי, לעולם כבש רעב ראוי למוצח, ולא
 17 היתה כוונתי שצריך לשמור את הקרבן לשם גבוה, אלא אֲנָא
 18 תִּשְׁמְרוּ לְתַקְרִיב לִי בְּמוֹעֲדוֹ קְאָמִינָא – הבאתי פסוק זה לדייק
 19 שדווקא אם נשמר לִי מותר להקריבו, וְלֹא אם נשמר להקריבו לְאֻדוּן
 20 אַחַר שאו הוא אסור למוצח, וְאִיזוּהוּ אֻדוּן אַחַר שְׁמַקְרִיבִין לוֹ, הוּי
 21 אֹמֵר – (תהא אומר) זו עֲבֹדַת בּוֹכְבִים, והוּוּ שְׁשִׁאלַת מְנִין לְמוֹקֵצָה
 22 מן התורה/ כלומר מנין שאסור להקריב בהמה שהוקצתה לתקרות
 23 עבודת כוכבים.
 24 עוד בענין איסור מוקצה: אֲמַר רַבָּא בַר רַב אֲדָא אֲמַר רַב יִצְחָק,
 25 אִין מוֹקֵצָה לְעַבְדוֹת כּוּכְבִים אֲסוּר לְמוֹצָח, אֵלָּא עַד שְׁעַבְדוּ בו
 26 הכמרים לצורך עצמם, אֲךָ מִשְׁעַבְדוּ בו שׁוּב אִינַם מְקַרְיָבִים אוֹתוֹ, ועל
 27 כן הוא מותר למוצח. אֲךָ עוֹלָא אֲמַר רַבִּי יוֹהָנָן, אִין מוֹקֵצָה אֲסוּר
 28 אלא עַד שְׁמִסְקוּהוּ לְבוֹמְרֵי עֲבֹדַת בּוֹכְבִים לאכילה שאו ודאי לא
 29 יקריבוהו, אֲךָ אִם רַק עַבְדוּ בו לְצוּרְךָ עֲצַמָּה עֵדִין אֲסוּר הוּא לְמוֹצָח.
 30 וְהָא אֲמַר רַבִּי יוֹהָנָן, אִין מוֹקֵצָה אֲסוּר אלא עַד שְׁאֵאֲכִילוּהוּ
 31 בְּרִשְׁיָנִי עֲבֹדַת בּוֹכְבִים – מאכל בהמה משל עבודת כוכבים,
 32 וּפְטוּמָהוּ בו לְצוּרְךָ אֲכִילַת הַכְּמָרִים, שֶׁרַק מִשְׁעַשׂו כֵּךְ וְדַאי לֹא
 33 יקריבוהו עוד.
 34 שואלת הגמרא: אֲמַר לִיה רַבִּי אַבְּא לְבַהָא, מְפַלְגִיתוּ אֶתְנָן אֶעֱוֹלָא
 35 – האם חולק אתה על עולא בשם רבי יוחנן שמסירת המוקצה
 36 לאכילת הכמרים מתירה אותו אף אם לא האכילוהו כרשינים.
 37 משיבה הגמרא: אֲמַר לִיה בהא. לֹא – אין אני חולק עליו, אלא עוֹלָא
 38 נְמִי, כִּי קְאָמַר שְׁמִסְרֵתוֹ לְאֲכִילַת הַכְּמָרִים מְתִירָתוֹ, הוּא דְשִׁפִּי לִיה
 39 בְּרִשְׁיָנִי עֲבֹדַת בּוֹכְבִים – כוונתו רק באופן שהאכילוהו כרשינים
 40 כדברי.
 41 מוסיפה הגמרא: אֲמַר רַבִּי אַבְּא, יָדַע פְּהָא לְשׁוֹנֵי שְׁמַעְתָּא – ליישב
 42 שמועה זו, וְאִי לֹא דְפַלִּיק הָתֵם לֹא הוּוּ יָדַע – ולולא שעלה לארץ
 43 ישראל לא היה יודע ליישבה, דְאַרְיֵן יִשְׂרָאֵל גְּרַמָּה לִיה – כיון שזכות
 44 ארץ ישראל גרמה לו להחכים. דוּחָה הַגְּמָרָא: אֲמַר לִיה רַב יִצְחָק,
 45 פְּהָא מִיָּן וּמִיָּן הוּוּ – מבבל ומארץ ישראל היה תלמיד חכם, ולא
 46 זכות ארץ ישראל גרמה לו.
 47 לשון נוספת בהלכה זו: דְתַנִּי – (שנה) רַב הֲנִינְיָא מְרִיטָאָה קַמִּיה
 48 – (לפני) רַבִּי יוֹהָנָן, אִין מוֹקֵצָה אֲסוּר לְמוֹצָח אֵלָּא עַד שְׁעוֹשִׂין בו
 49 הכמרים מְעַשָּׂה לְצוּרְךָ עֲצַמָּה, אֲךָ מִשְׁעַשׂו בו מעשה הוא מותר
 50 כשיטת רב יצחק לְעִיל. הוּא תְנִי לָהּ – רב חנניא שנה הלכה זו, וְתַרְדּ
 51 אֲמַר לָהּ – ואחר כך חזר וביארה מדעתו, מֵאִי מְעַשָּׂה – מהו המעשה
 52 המתיר את המוקצה, עַד שְׁנִינּוּ וְנַעֲבְדוּ בו – שיגזוו הכמרים את
 53 צמורו או יעבדו בו לצורך עצמם, שֶׁבְּכָךְ בְּטִלָה הַקְּצָאָתוֹ וְלֹא יקריבוהו
 54 עוד לעבודה זרה.
 55 שנינו במשנה: אִיזוּהוּ נַעֲבַד, כִּל שְׁעוּבָדִים אוֹתוֹ וְכוּ', והוא והמוקצה
 56 מותרים באכילה להדיוט. מְבַרְרַת הַגְּמָרָא: מֵנָּא הֲנִי מִילֵי שְׁנַעֲבַד
 57 וּמוֹקֵצָה מוֹתֵרִים בְּאֲכִילָה. מְבַרְרַת הַגְּמָרָא: אֲמַר רַב פֶּסָא, לְמַדְנוּ דִּין
 58 זֶה מִכֵּךְ דְאֲמַר קָרָא (ויקרא מה טז) לְגַבֵּי קַרְבְּנוֹת, מְמַשְׁקָה יִשְׂרָאֵל

המשך ביאור למס' תמורה ליום המישי עמ' א

1 הגמרא: לא צריקא המשנה להשמיענו דין זה, אלא באופן דשקלא
2 אנרא תרא - שלוקחת בשכרה בהמה אחת ועל כך התנו תחילה,
3 ולבסוף יהיב (נתן) לה הבעל מאה בהמות, ומחדשת המשנה
4 שכולן אסורות כיון דבוליהו מבח אתנן קאתו - שאת כולן הוא נתן
5 כתמורה לבעילה.
6 ברייתא בדיני אתנן: תנו רבנן, נתן לה לזונה בהמה ולא פא עליה,
7 או פא עליה ולא נתן לה, אתננה מותר למזבח. שואלת הגמרא:
8 אם נתן לה ולא פא עליה, אתננה קרית ליה - וכי לכך אתה קורא
9 אתנן, והרי אין זה אלא מתנה. ותו - ועוד קשה, אם פא עליה ולא
10 נתן לה, פאי יהיב לה - מזה נתן לה הבעל שעליו שנינו שהוא מותר
11 למזבח. משיבה הגמרא: אלא הכי קתני, נתן לה בהמה ואחר כך

12 (לאחר זמן) פא עליה, או פא עליה ואחר כך נתן לה, אתננה
13 מותר.
14 מקשה הגמרא: אם בא עליה ואחר כך נתן לה מובן מדוע אינו אתנן,
15 שכיון שבשעת הביאה לא ייחד טלה זה ליתנו לה בשכרה הרי הוא
16 כסתם מתנה. אך אם נתנו לה ואחר כך בא עליה קשה, וליחול עליה
17 אתנן למפרע - שבשעת הביאה יחול למפרע על הטלה שבידה דין
18 אתנן, שהרי הוא בא עליה משום נתינת טלה זה, והטלה קיים באותה
19 שעה. מתרצת הגמרא: אמר רבי אלעזר, לעולם אם נתן לה ואחר
20 כך בא עליה והטלה קיים בשעת הביאה, ודאי הוא נאסר למזבח
21 למפרע משום אתנן, ובברייתא מדובר באופן

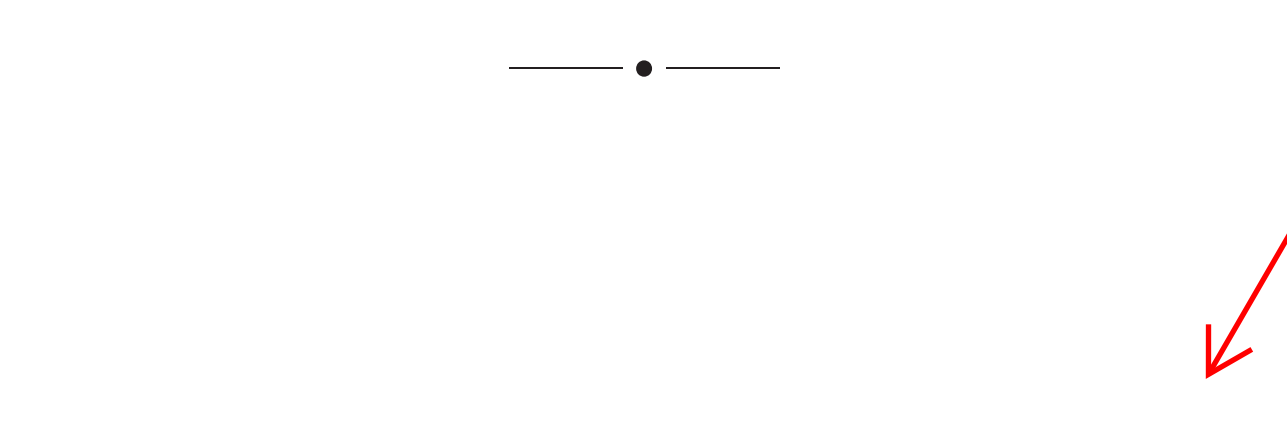
59 עוסקת באופן דאמר לה הבעלי לי בטה' קתם ולא ייחד לכך טלה
 60 מסוים, וכיון שאין איסור אתנן חל אלא על דבר שזוכה בו בשעת
 61 הביאה, כשנותן לה טלה אחר כך דינו כמתנה והוא מותר למזבח.
 62 מקשה הגמרא: וכי אם אמר לה הבעלי לי בטה' זה' וכתה בו משעת
 63 הביאה, והא מחוסר משיכה הוא. ואינה קונה אותו עד שתמשכנו.
 64 מתרצת הגמרא: מדובר בזונה עובדת בוכבים, דלא קניא ו- שאינה
 65 קונה בשיכה אלא בכסף, ועל כן היא קונה את הטלה מיד על ידי
 66 הביאה, שהיא התשלום על הטלה. ואיבעית אימא, אפילו בזונה
 67 ישראלית, ובגזו דקאן - (שעמוד) הטלה הפצה בשעת הביאה,
 68 שבאופן זה היא זוכה בו בקנין חצר' מיד כשכב עליה.
 69 מקשה הגמרא: לפי התירוץ שהטלה עומד בחצרה, הא (יהבית)
 70 [יהבית] לה מעיקרא - נמצא שנתנו לה מראש, ואמאי שנינו 'בא
 71 עליה ואחר כך נתן לה'. ועוד קשה לפי זה מה החידוש בברייתא, הרי
 72 ודאי הטלה אסור משום אתנן. מתרצת הגמרא: לעולם הטלה עומד
 73 בחצרה, ומדובר בשויה לה אפותיקי - ששיעבד האיש את הטלה
 74 לפרעון שכרה, ואמר לה, אם עד יום פלוני יתיבנא לך וזו - אתן
 75 לך כסף בשכרך, מוטב, ואם לאו קחי טלה זה פאתנך, ויתברר
 76 למפרע שזכית בו משעת הביאה. נמצא שאם לא שילם לה היה
 77 הטלה שלה משעת הביאה ועל כן חל עליו איסור אתנן, ומכל מקום
 78 חידוש הוא שהרי לא יכלה לקחות עד ליום שקבע הנותן.
 79 הגמרא דנה מהי ביאת איסור ששכרה קרוי אתנן: אמר רב, אחר
 80 אתנן זכר - הניתן לזכר תמורת בעילתו, ואחר אתנן נתינתו לכל
 81 עריות (ובגון אמו או בתו) תמורת בעילתו אסור למזבח. חזין מאתנן
 82 שנתן לאשתו בשכר ביאתה כשהיא נדה. ומאי מעמא ששכר אשתו
 83 נדה מותר, כיון שלא תביא אתנן זונה' בתיב (דברים כג ט), והא לאו
 84 זונה היא - והבא על אשתו אין זו בעילת זנות. ולוי אמר, אפילו
 85 שכר ביאת אשתו נדה אסור, מאי מעמא, כיון שבפרשת אתנן,
 86 'תועבה' בתיב (שם), והא - ואף ביאת נדה תועבה היא, שנאמר בה
 87 ובשאר עריות 'כי את כל התועבת' (ויקרא יח כז).
 88 הגמרא מבררת מה יעשה לוי עם דרשת רב ולהיפך. מקשה הגמרא:
 89 ולוי נמי, והבתיב באתנן, 'זונה' ומשמע כרב שאתנן חל רק בביאת
 90 זנות. מתרצת הגמרא: אמר לך לוי, התיב - תיבת 'זונה' באה
 91 ללמדנו שדווקא אתנן זונה אסור ולא זונה זכר, שאם נתנה אשה
 92 לאיש טלה כדי שיבוא עליה אין זה אתנן האסור למזבח.
 93 מקשה הגמרא: ורב, התיב - ההלכה שדווקא אתנן זונה אסור ולא
 94 זונה זכר מנא ליה - מהיכן ידרשנה. מתרצת הגמרא: לרב נפקא
 95 ליה הלכה זו מדרבי, דתניא, רבי אומר, אין אתנן אסור אלא כל
 96 אתנן הפאות לו לעולם בעבירה, דהיינו שאין לו היתר בזה כלל,
 97 אכל אתנן אשתו נדה המותרת לו כשתטבול, וכן אתנן שנתן לה
 98 לזונה שכר להפקעתה - תמורת ביטולה ממלאכה בשעת הביאה
 99 ולא תמורת הביאה עצמה, וכן טלה שנתנה לו הזונה פאתננו - כדי
 100 שיבוא עליה, כל אלו מותרין. ואף על פי שאין ראה לרב שאתנן
 101 שנותנת אשה לאיש מותר, יש זכר לרב, שנאמר בתוכחה על זנות
 102 עם ישראל אחרי האלילים (חוקקא טו לד) 'ויהי כך הפך מן הנשים וגו',
 103 ויתתך אתנן ואתנן לא ניתן (לה) [לך] ויתיה להפך - את נתת
 104 אתנן לאליל והקרבת לו קרבנות והוא לא נתן לך דבר, להיפך מדרך
 105 הזנות שהאיש נותן אתנן לאשה. ומבואר שאתנן הוא רק מה שנותן
 106 הבעל לאשה.
 107 מקשה הגמרא: ורב הסובר שאתנן אשתו נדה מותר, האי 'תועבה'
 108 שמשם דרש לוי לאסור, מאי עביד ליה - מה ידרוש בו. מתרצת
 109 הגמרא: לרב פסוק זה מביעי ליה - (נצרך לו) בדאפי, דאמר אפי,
 110 זונה עובדת בוכבים, אתננה שקבלה בשכרה אסור, מאי מעמא,
 111 בתיב הכא באתנן, 'תועבה', וכתבי התם בפרשת עריות (ויקרא יח כט)
 112 'כי כל אשר יעשה מכל התועבות האלו, ולמדנו בגזירה שוה, מה
 113 להלן פרשת עריות מדברת בעריות שאין קדושין תופסין בה, הכי
 114 נמי - כך גם אתנן, נוהג בזונה שאין קדושין תופסין בה, ועל כן
 115 עובדת בוכבים שאין קדושין תופסים בה אתננה אסור.
 116 אביי מוסיף הלכה אחרת בענין זונה עובדת בוכבים: וכתנן שקבא עליה

1 שקדמה והקריבתו לפני הביאה, ועל כן אינו אסור משום אתנן כיון
 2 שבשעת הביאה אין הטלה קיים.
 3 מקשה הגמרא: היכי דמי - אין מדובר בברייתא, אי נמיא - אם
 4 נאמר דאקניה (ניהליה) [ניהלה] לאלתר - שהקנה לה את הטלה
 5 מיד כשנתנו לה, פשיטא דמותר להקריבו ואפילו לאחר הביאה,
 6 דעד כאן (בשעת הניהלה) לא בא עליה, ואם כן ודאי לא נתנו לה
 7 כשכר על הביאה אלא כמתנת חנינם לרצותה לו, ומה החידוש שאינו
 8 אתנן. ואלא אם מדובר דאמר לה בשעת הניהלה לא ניקני לך עד
 9 שעת ביאה - לא היא הטלה קנוי לך עד שאבוא עליך, אם כן מי
 10 מציא מקרבה ליה - וכי יכולה היא להקריבו לפני הביאה, הרי
 11 ויאיש פי יקדיש את ביתו קדש לה" אמר ר'המנא (ויקרא כו יד),
 12 ולמדנו מכאן, מה ביתו של אדם פרושותו הוא ועל כן יכול
 13 להקדישו, אף כל דבר רק אם פרושותו הוא יכול להקדישו, וכיון
 14 שטלה זה עדיין אינו שלה שהרי עוד לא בא עליה, כיצד יכולה היא
 15 להקריבו.
 16 מתרצת הגמרא: לא צריכא הברייתא להשיענו דין זה, אלא באופן
 17 דאמר לה בשעת הניהלה, לא מקניה לך טלה זה עד שעת ביאה,
 18 ואי מצטרף לך ניקני לך מעכשיו - אך אם תצטרכי אותו לפני
 19 הביאה הרי הוא קנוי לך מעכשיו, וכיון שכך יכולה להקריבו אם
 20 תרצה. ומחודשת הברייתא שאין זה אתנן אף שאמר לה בתחילה
 21 שלא היא הטלה שלה עד שעת הביאה, כיון שלמעשה וכתה בו לפני
 22 הביאה ובאופן זה הסכים שתהיה זו מתנת חנינם, כמבואר לעיל.
 23 למדנו שרבי אלעזר פירש את הברייתא באופן שקדמה והקריבתו,
 24 ואתננה מותר כיון שעל ידי הקרבתה קודם הביאה הוברר שנתנו לה
 25 במתנת חנינם. הגמרא מסתפקת בדבריו: פני רב אושעיא, נתן לה
 26 טלה והתנה שיהא שלה בשעת ביאה, אך אם תצטרך לו יקנה לה
 27 מעכשיו, וקדמה והקדישתו לגובה ואחר כך בא עליה, מאי - האם
 28 הוא מותר למזבח. ורודי הספק, האם כשהסכים הנותן שתקנהו לפני
 29 הביאה התכוין דווקא אם לא יהיה בעולם בשעת הביאה, אבל אם
 30 יהיה בעולם כוונתו שתקנהו לאחר הביאה, ואם כן בטל ההקדש
 31 שהרי לא היה הטלה שלה עדיין, וטלה זה אסור למזבח משום אתנן,
 32 או שמא הסכים להקנותו מעכשיו בכל אופן שבו לא יהיה הטלה
 33 ברשותה בשעת הביאה, וכיון שעל ידי הקדשת הטלה הוא יצא
 34 מרשותה הוברר שמתחילה נתנו לה במתנה, ואין זה אתנן.
 35 מקשה הגמרא: תפשוט ליה לספק זה מדרבי אלעזר, דאמר רבי
 36 אלעזר לעיל, שהברייתא עוסקת כשקדמה והקריבתה, ויש לדייק,
 37 הקריבתו היא - דווקא בהקריבתו נחשב הטלה מתחילה ואינו
 38 אתנן, דהא ליתיה ו- שהרי אינו קיים בשעת ביאה, אכל אם רק
 39 הקדישתו ובשעת ביאה עדיין הוא בעולם, אסור הטלה כי באופן זה
 40 התכוין הנותן להקנותו רק משעת הביאה, והרי הוא אתנן. מתרצת
 41 הגמרא: היא גופה קמביעי ליה - בזה עצמו הסתפק רב אושעיא
 42 מה כוונת רבי אלעזר, האם דווקא בהקריבתו והא ליתיה בעולם
 43 בשעת ביאה מותר, אכל אם הקדישה והטלה קיים בשעת ביאה
 44 הוא אסור, ועל כן נקט 'הקריבתו', או דלמא - או שמא רבי אלעזר
 45 עצמו הסתפק בדין זה, דביני דתנן בקידושין (כח) אמירתו - הקדשתו
 46 של חפץ לגובה היא פמסירתו להדיח בשעת מכירה, ולא ניתן
 47 לחזור ממנה, אם כן שמא גם אם הקדישתו מותר כיון שאולי כוונתו
 48 להקנות לה את הטלה מעכשיו בכל אופן שלא יהיה הטלה ברשותה
 49 בשעת ביאה, וכל שכן שיהא מותר אם הקריבתו ואינו בעולם כלל,
 50 וכיון שהסתפק רבי אלעזר בדין זה נקט רק 'הקריבתו'.
 51 מסיימת הגמרא: תיקו - תעמוד שאלה זו בספק.
 52 שנינו בברייתא לעיל (ע"א), בא עליה ואחר כך נתן לה שכרה,
 53 אתננה מותר. מקשה הגמרא: והתניא, בא עליה ונתן לה טלה,
 54 ואפילו נתנו לה עד שנים עשר חדש אחרי הביאה, אתננה אסור.
 55 מתרצת הגמרא: אמר רב תנן בר רב הקדא, לא קניא, הא -
 56 הברייתא האוסרת טלה הניתן לאחר זמן, עוסקת באופן דאמר לה
 57 'הבעלי לי בטה' זה', כלומר שייחד לשכרה טלה מסוים וכתה בו
 58 משעת הביאה. והא - הברייתא לעיל המתירה טלה הניתן לאחר זמן,

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

<p>8 ויהסדר בזה שבתחלה צריכה להיות ההעלאה לבחינה זו, ויהיה אפשרית רק מתוך מצב ירוד מאד שמעורר צימאון גדול מאד</p> <p>9 ויהסדר בזה שבתחלה צריכה להיות ההעלאה לבחינה זו, ואחר-כך נמשך משם למטה, תחלה בהוי', ואחר-כך באלקים, עד שנמשך בגן-עדן, ועד שנמשך למטה ממש, שעל-ידי-זה נעשה גם בתחתונים דירה לו יתברך.</p>	<p>1 ויהסדר בזה שבתחלה צריכה להיות ההעלאה לבחינה זו, ויהיה אפשרית רק מתוך מצב ירוד מאד שמעורר צימאון גדול מאד</p> <p>2 ויהסדר בזה שבתחלה צריכה להיות ההעלאה לבחינה זו, ואחר-כך נמשך משם למטה, תחלה בהוי', ואחר-כך באלקים, עד שנמשך בגן-עדן, ועד שנמשך למטה ממש, שעל-ידי-זה נעשה גם בתחתונים דירה לו יתברך.</p>
--	--

המשך ביאור למס' תמורה ליום חמישי עמ' ב

<p>32 כן גם אתנן כהן גדול לאלמנה אסור, שהרי אין קידושי תופסים בה.</p> <p>33 והא קמשמע לן התנא במה שהביא דווקא דין אלמנה לכהן גדול,</p> <p>34 דכל זונה אתננה אסור רק אם לא תפסי בה קדושי, דומיא</p> <p>35 דאלמנה דלא תפסי בה קדושיין – כפי שקידושי כהן גדול באלמנה</p> <p>36 אינם תופסים לרבי עקיבא.</p> <p>37 מקשה הגמרא: ולרבא הסובר שאף זונה שתופסים בה קידושיין</p> <p>38 אתננה אסור, מאי שנא דקתני בגוז אלמנה לכהן גדול – במה</p> <p>39 נשתנה דין אלמנה לכהן גדול שנקטה הברייתא דווקא אותה, הרי</p> <p>40 אפילו אתנן פנויה אסור. מתרצת הגמרא: לרבא נקטה הברייתא</p> <p>41 אלמנה לכהן גדול, להשמיענו שדין זונה דומיא דאלמנה – דומה</p> <p>42 לדין אלמנה, מה אלמנה לא לקי עד דמתרי בה – אין כהן גדול</p> <p>43 הבא עליה לוקה עד שיתרו בו, אף זונה אין אתננה אסור עד דאמר</p> <p>44 לה הבעול בפירוש הא לך טלה זה באתנך, שכיון שהזכיר לשון</p> <p>45 אתנן מוכח שביאת זנות היא, אך אם בא עליה ונתן לה טלה בסתם</p> <p>46 הרי הוא מתנה ולא אתנן. ובא התנא לאפוקי מדרבי אלעזר –</p> <p>47 לחלוק על רבי אלעזר, דאמר רבי אלעזר לגבי איסור זונה לכהן,</p> <p>48 פנוי הבא על הפנויה שלא לשם אישות (נישואין) עשאה זונה,</p> <p>49 ולשיטתו אתננה אסור אף בסתם, שכל ביאה בלא קידושיין זנות היא.</p> <p>50 ומסיימת הגמרא: אף לרבא לא נאמר דין זה אלא בפעם ראשונה</p> <p>51 שזינתה, אבל היבא דזונה מעיקרא – שהיתה כבר זונה לפני כן, הרי</p> <p>52 נמי דאסור – יהיה אתננה אסור גם אם נתנו בסתם.</p> <p>53 לישנא אחריןא בתירוץ הקושיא מהברייתא על אביי, לעולם זונה</p> <p>54 ישראלית שקידושיין תופסים לו בה אתננה מותר, ובי קתני הא –</p> <p>55 והברייתא שאסרה אתנן ישראלית, מדברת בעריות שאין קדושיין</p> <p>56 תופסים בה. מקשה הגמרא: איך אפשר לבאר כך את הברייתא, והא</p> <p>57 קתני סיפא, אלמנה לכהן גדול שנתן לה אתנן, וכן גרושה וחלוצה</p> <p>58 לכהן הדיוט, אתננה אסור, והא הני (והרי אלו) קדושיין תופסים</p> <p>59 בהן.</p> <p>60 על כן מתרצת הגמרא באופן אחר: לעולם הברייתא אוסרת גם אתנן</p> <p>61 זונה שתופסים בה קידושיין, והא מני – וברייתא זו מי היא,</p>	<p>1 אין לוקה עליה משום זונה, ואף שזונה אסורה לכהן בלאו כנאמר</p> <p>2 (ויקרא: כז) 'אשה זנה וחללה לא יקחוי, מאי טעמא, דאמר קרא להלן</p> <p>3 שם (כא טו) 'ולא יחלל ורעו', ומוכח שהפרשה עוסקת במי שזרעו</p> <p>4 היוצא מזונה זו מיהם אחריו, ואם כן יצא מכלל זה הבא על עובדת</p> <p>5 פוכבים דאין ורעו ממנה מיהם אחריו, שאינו קרוי בנו אלא בנה.</p> <p>6 ממשיך אביי: זונה ישראלית שקבלה אתנן ואינה אסורה לבעול</p> <p>7 משום אחת מהעריות, אתננה מותר, מה טעם, דהא קדושיין</p> <p>8 תופסים לו בה, ומיתועבה' למדנו שהאיסור נאמר רק במי שאין</p> <p>9 קידושיין תופסים בה, כמבואר לעיל. וכהן שבא עליה לוקה משום</p> <p>10 איסור זונה, מאי טעמא, דהא ורעו ממנה מיהם אחריו, וכמבואר</p> <p>11 לעיל. ולפי זה מיושבת שיטת רב, שאף הוא ידרוש מ'תועבה'</p> <p>12 האמורה באתנן כאביי, לרבות זונה עובדת פוכבים ולמעט זונה</p> <p>13 ישראלית שקידושיין תופסים בה.</p> <p>14 רבא חולק על אביי בשני הדינים: ורבא אמר, אהד זה ואהד זה –</p> <p>15 בין זונה ישראלית (אף שתופסים בה קידושיין) ובין זונה עובדת</p> <p>16 פוכבים אתננה אסור, וכהן הבא עליה לוקה משום איסור זונה.</p> <p>17 מאי טעמא, כיון שאיסוריהם ילפי מהדרי – למדים זה מזה בבמה</p> <p>18 מצינו, מה זונה ישראלית אסורה בלאו לכהן, אף זונה עובדת</p> <p>19 פוכבים אסורה לו בלאו, ומה אתנן זונה עובדת פוכבים אסור</p> <p>20 למזבח, אף אתנן זונה ישראלית אסור.</p> <p>21 קושיא על שיטת אביי: מיתני, שינוי בברייתא, אהד זונה עובדת</p> <p>22 פוכבים ואהד זונה ישראלית אתננה אסור, ומשמע כל זונה</p> <p>23 ישראלית, ואם כן הרי זו תיובתא (פירכא) דאביי. מתרצת הגמרא:</p> <p>24 אמר לך אביי, לעולם זונה ישראלית שקידושיין תופסים לו בה</p> <p>25 אתננה מותר, [וכי קתני הא – וברייתא זו מדברת בעריות שאין</p> <p>26 קדושיין תופסים בהן].</p> <p>27 מקשה הגמרא: והא קתני סיפא – והרי בסוף אותה ברייתא שינוי,</p> <p>28 אלמנה לכהן גדול – שבא עליה ונתן לה אתנן, וכן גרושה וחלוצה</p> <p>29 לכהן הדיוט, אתננה אסור, והא הני (והרי אלו) קדושיין תופסים</p> <p>30 בהן. מתרצת הגמרא: הא מני – ברייתא זו כשיטת מי נאמרה, רבי</p> <p>31 עקיבא היא, דאמר אין קדושיין תופסים אפילו בתייבי לאוין, ועל</p>
---	--